

I Anna-Karins trädgård utanför Gävle har tulpanerna huvudrollen. Just utanför ytterdörren finns bronsrabatten med 'Apricot Beauty', 'Für Elise', 'Mango Charm', 'Creme Upstar' och favoriten 'Copper Image'. I murrabatten precis framför växthuset finns tulpaner i mörkare toner, bland annat 'Queen of Night'.

”JAG GÖR VACKRA BUKETTER REDAN I MARS”

Den lätt försummade tomten utanför Gävle började som en hobby, men fick Anna-Karin Tillström att sadla om till trädgårdsdesigner på heltid.

På våren är hennes älskade trädgård rena rama fyrverkeriet i färg och form, med en tulpansäsong som räcker i flera månader.

AV MALIN STÅHL HEFVELIN FOTO LINDA ROMPPALA

Anna-Karin Tillström

Ålder: Anna-Karin är 46 år.

Yrke: Trädgårdsdesigner och grafisk formgivare.

Instagram: @annakarin_landetkrokus

Familj: Maken Martin och katten Hedvig.

Bor: I ett rappat slaggstenshus byggd runt 1790, i Hillevik strax norr om Gävle. Trädgården är på ca 700 kvadrat med sandig och väl-dränerad jord. Växtzon 3-4.

Just nu: Driver vårlökar och mulchar rabatter.

Guldrabatten lyser upp trädgården i alla tänkbara guldfonade nyanser, med bland annat limefärgad guldtörel, krolliljor, flera olika sorters nejlikrot, svavelpion och mahonia.

JAG GÖR VACKRA BUKETTER REDAN I MARS

DET ÄR TIDIG MAJMORGNON och slöjliga dimsjok driver över ängarna när vi kör genom odlingslandskapet runt Hillevik norr om Gävle. Framme hos **Anna-Karin Tillström** knackar vi försiktigt på, den tidiga morgonen bidrar till nästan en sakral atmosfär. Anna-Karin kommer ut med kaffe medan solens första strålar landar på pastellfärgade blomsterkroppar som nästan svävar i luften, uppburna av tunna stjälkar.

– Trädgården är som vackrast i gryningen, då är ljuset mer tillåtande och mjukt, säger hon, och vi kan bara hålla med allt eftersom lukten lättar från blomblad och knoppar och göken hoar i väster; det här kommer att bli en bra dag.

Men det hela började mindre harmoniskt. 2010 blev Anna-Karin sjukskriven för utmattning och läkaren sa att hon borde skaffa sig en hobby.

– Jag satt på trappan utanför huset för att slippa se alla måsten. Men händerna ville göra något och jag började plocka ogräs där jag kom åt. Det kändes bra, så jag fortsatte.

Hon tillbringade allt mer tid i trädgården, och Anna-Karin kunde vid återbesöket berätta för läkaren att hon nog hade hittat sin hobby.

– Jag är ju grafisk formgivare i grunden så färg och form ligger mig varmt om hjärtat. Att börja arbeta i trädgården var första gången på länge som det kändes lustfyllt att göra något.

Trädgården ledde också till Anna-Karins nya jobb. Sedan två år arbetar hon som trädgårdsdesigner och hjälper andra att förverkliga sina trädgårdsdrömmar.

– Dessutom har jag blivit en riktig växtnörd, men det är bara positivt i mitt jobb eftersom jag brukar kunna hitta den bästa växten för varje läge och varje ägare.

Anna-Karins egen trädgård ligger i zon 4, så vissa begränsningar bör finnas att förhålla sig till. Men eftersom hon är en så kallad zonknäckare lägger hon inte så stor vikt vid vad som sägs i litteraturen om en viss växts möjlighet att frodas.

– Jag tycker det är kul att utmana växterna och skapa mikroklimat, så att fler typer av växter klarar sig även i det här lite svalare klimatet.

Ett gott exempel på det är hennes kejsarträd, *Paulownia tomentosa*, som hon sådde för nästan tio år sedan. När trädet växte sig för stort fick det flytta ut i rabatten och där har det stått året de senaste fem åren. Hon har också grott en svart valnöt från nöt i en kruka, ett projekt som hon är extra stolt över. Både valnöten och kejsarträdet beröms av mig och fotografen, men det som verkligen ger trädgården dess unika karaktär är ändå tulpanerna. Förra hösten satte Anna-Karin ner över tusen lökar att samsas med de flera hundra som redan vilade där nere i jorden i väntan på nästa säsong.

Anna-Karin beskriver sin tulpanträdgård som ”nördigt färgstäm på rabattnivå”.

– Jag gillar alla färger, det finns ingen som är förbjuden. Däremot har jag valt att organisera det rätt strikt, med teman för varje rabatt.

Först ut av rabatterna att blomma är guldrabatten. Här är ’Akebono’ och ’Sweetheart’ återkommande tulpaner. I mitten står magnoliaträdet ’Elizabeth’ med sina bladfria grenar och magnifika, gultonade blommor. Här stoltserar också limefärgad guldtörel, krolliljor, flera olika sorters nejlikrot, svavelpion och mahonia som med sina små gula blommor i klasar kallas Nordens mimosa. Den har en fantastisk doft av nyslungad honung och är humlornas favorit.

– Jag brukar räkna tulpanlökar som ettåriga, så blir det bonus om de återkommer nästa år, säger Anna-Karin. →

Anna-Karin Tillström älskar att göra buketter hela året om.

Här står stort treblad, *Trillium grandiflorum*.

Den troget återkommande triumftulpanen 'Gavota' imponerar med sina långa stjälkar.

Varje rabatt i trädgården har sitt eget färgtema. Överst rosenrabatten i vitt, lavendellila och rosa. Nedan syns bronsrabatten i aprikosa toner.

I Anna-Karins nya snitträdgård finns plats för både blommor och ätbart. Mellan pällkrågarna ligger träflis från en gammal åsk som tagits ner.

Anna-Karins 5 bästa tulpantips:

1. Välj gärna olika sorters tulpaner - botaniska, tidigblommande och senblommande - för att förlänga tulpansäsongen.
2. Använd Darwinhybrider eller botaniska sorter för att lökarna ska komma tillbaka år efter år.
3. Låt blasten vissna ner helt innan den knipsas bort. Då hinner all näring gå tillbaka ner i löken och det är större chans att tulpanen blommar även nästa år.
4. Sätt gärna lökarna bland perenner (fina tulpankompisar) med stora blad som kan täcka den nedvissnande blasten effektivt.
5. Glöm inte att plocka buketter för att njuta av tulpanerna även inomhus!

'Queen of Night', 'Slawa' och 'Dreamtouch' slår ut sina blomkronor framför flikbladig japansk lönn 'Garnet'.

Huset kallas Fyrbo och är byggt i slutet av 1700-talet. Det pågår alltid nya projekt i trädgården. Rabatten närmast huset var den första Anna-Karin gjorde när de flyttade in.

JAG GÖR VACKRA BUKETTER REDAN I MARS

Hon menar också att det är viktigt att bladmassan får vissna ner helt innan den klipps bort för att det ska bildas sidolökar som får bli så stora att de blommar igen. Ibland kommer de redan året därpå, ibland dröjer det flera år, och ibland kanske bara för en enda sommar och aldrig mer.

– Tulpanlökar är i dag hårt drivna, så de kommer inte alltid tillbaka. Men man kan alltid låta dem vara kvar i jorden – har man tur kan det bli en bonus.

De så kallade Darwinhybriderna är dock framodlade för att vara just återkommande, så med sådana lökar i jorden ökar sannolikheten för att de kommer tillbaka. Anna-Karin beställer nästan alla sina lökar och plantor på nätet från Nederländerna.

– Det är oftast väldigt bra kvalitet, och utbudet är enormt. Man kan hitta massor av nya, annorlunda växter och sorter som man inte ens visste fanns!

Trots den lite utmanande växtzonen har Anna-Karin ganska goda förutsättningar just här. Trädgården ligger nämligen på sandig jord som dränerar väl, så lökarna får ligga och ”baka” under sommaren som hon uttrycker det, och utveckla nya lökar. Och genom att kombinera tidiga sorter med senblommande kan Anna-Karin få sin tulpansäsong att räckas i nästan en och en halv månad.

I en annan temarabatt, bronsrabatten, svämmar det nästan över av tulpaner. Här står fyllda och enkla sorter som den stora rosa 'Für Elise', en fylld lite gulaktig 'Mango Charm' och 'Creme Upstar'. Pionliknande 'Copper Image' är Anna-Karins favorit med sin knubbiga form och sina randiga blad. De har kompletterats med återkommande 'Menton Exotic' och 'Apricot Beauty', även de i rosa nyanser.

Mer dramatiskt blir det i murrabatten, där purpur och lime samsas med lila och vitt. Tulpansorterna 'Queen of Night', 'Slawa' och 'Jackpot' är veteraner som återkommit från föregående år, och de har fått sällskap av nya 'Dreamtouch'. En gyllenlön ger ett fräscht färgsting av lime till blomsterhavet som både krockar med och samtidigt lyfter tulpanerna.

– Det är en styrka i mitt jobb att hitta matchningar mellan till exempel nerver i ett blad och färgen på en tulpan, säger Anna-Karin. Som här, där de mörka purpurnyanserna syns både i mitten av brunnävens blad, på blodlönnen och i den lila tulpanen 'Queen of Night'.

Silverrabatten var den första rabatt som Anna-Karin skapade, den är mer nedtonad och vilsam i färgerna. Här har Anna-Karin satt en av sina favoritperenner, en kaukasisk förgätmigej.

– Förgätmigejen är en riktigt bra marktäckare. Den trivs bäst i halvskugga men klarar de flesta lägen bara jorden är fuktig.

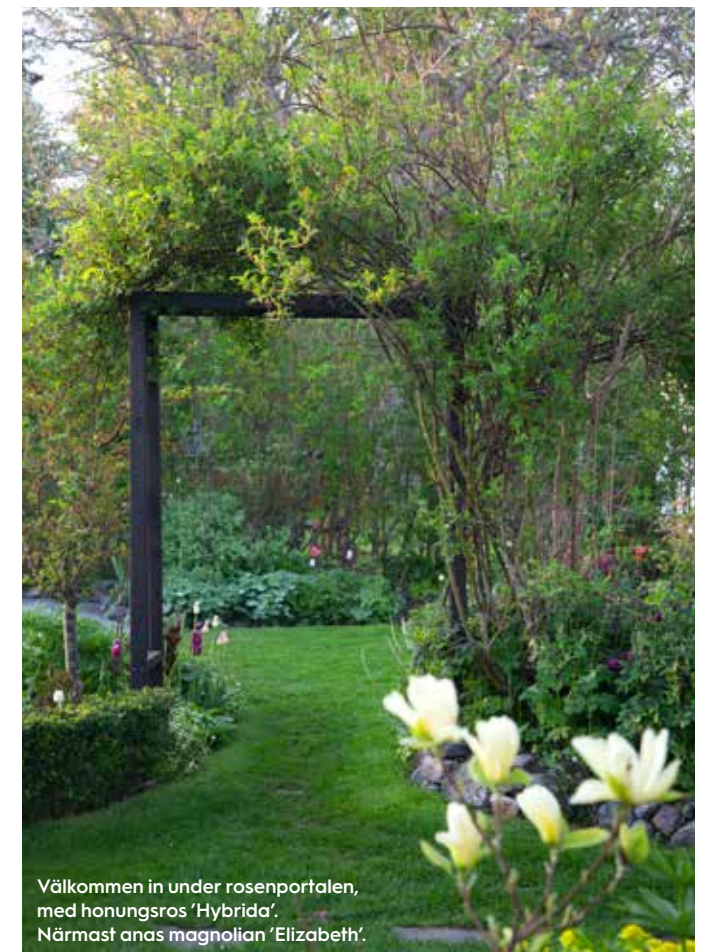
Silverrabatten har även mängder av vita tulpaner, som 'Spring Green' med gröna markeringar på utsidan. Här finns också jätterams och ett pärlband av vita blommor under. Randgräs ger en silverskimrande grönska till rabatten.

Anna-Karin håller också på och bygger upp en köksträdgård med dubbla pallkragar. Marken runt odlingslådorna är täckt med flis från en gammal ask som togs ner i trädgården tidigare.

– Jag tycker det är fint att den nu finns kvar som golvmaterial i samma trädgård som den levde sitt liv.

Men Anna-Karin nöjer sig inte med rabatterna och köksträdgården. Hon driver också upp hundratals tulpaner i korgar i garaget varje vår, och förlänger därmed tulpansäsongen med flera månader.

– Jag bär ut dem varje morgon och bär tillbaka dem på kvällen. På så sätt kan jag göra buketter redan i mars. Samtidigt blir det en del av min dagliga styrketräning! ●

Välkommen in under rosenportalen, med honungsros 'Hybrida'. Närmast anas magnolian 'Elizabeth'.

'Dreamtouch', 'Queen of Night', röd sockblomma och brunnäva blir en vacker buket.